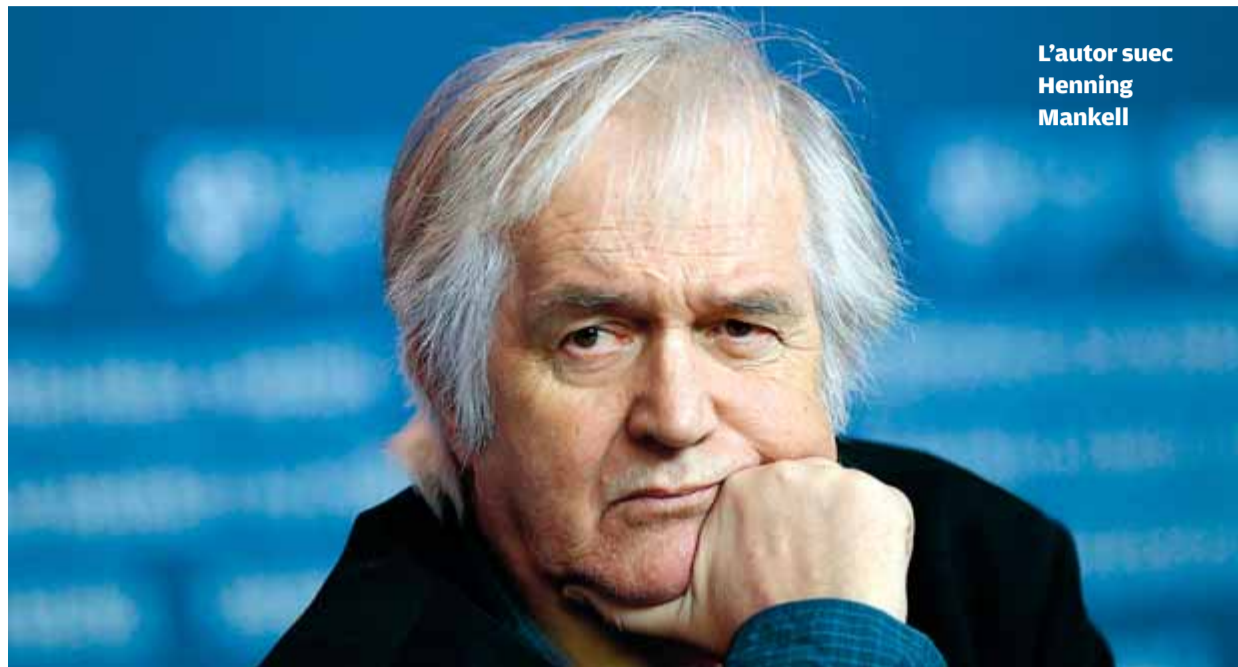

Novel·la Òscar Montferrer

L'inspector Kurt Wallander és un dels antiherois que poblen amb solidesa l'univers de la policia literària mentre fan la seva feina sense aixecar gaire enrenou, lluny de l'espectacularitat i dels focs artificials que altres personatges inventats necessiten com la tinta amb què es reproduïxen les bajanades que els fan fer. La seva trajectòria com a personatge creat per l'escriptor suec Henning Mankell ha estat llarga i li ha permès conrear una munió de seguidors que també han fet bones les seves incursions en la pantalla: les seves històries han arribat a la televisió a través d'un seguit de telefilms de producció sueca i, més recentment, en una producció rere la qual hi ha el prestigiós actor i director britànic Kenneth Branagh.

Si té sentit evocar el passat quan es parla d'un personatge literari que carrega en la seva memòria inventada una quantitat mesurable de vivències –especialment si el personatge ha crescut amb el seu autor i se li aprecia l'evolució que afecta tothom que pateix el pas del temps–, en el cas de Wallander i *L'home inquiet* fer-ho té, probablement, un significat especial perquè, si es fa cas de les declaracions de Mankell i de la manera en què tanca aquest últim relat wallanderià, el que s'hi explica és l'última cosa que se n'explicarà. Mankell va avisar els seus seguidors que la saga Wallander estava a tocar del final i, amb les últimes pàgines, fa certa l'amenaça. Ell no va precisar què marcaria el final de l'inspector i aquí tampoc no se'n donaran dades.

L'autor suec
Henning
Mankell

L'home inquiet

Henning Mankell
Traducció: Anna Ibáñez
Tusquets Editors
Barcelona, 2009
Preu: 20 euros
Pàgines: 432

JOHANNES EISELE / REUTERS

Adéu en davallada

Per arribar al final de la novel·la, però, cal llegir-la de manera ordenada, òbviament, una experiència el resultat de la qual és difícil incloure en l'apartat de les lectures divertides. *L'home inquiet* no arriba a ser una obra fosca, però poc li falta. En aquest cas, en el traspàs literari de l'inspector Wallander, es pot considerar que la trama policíaca, que hi és, actua com a excusa de les més simples, com a petit detonador que ajuda Mankell a explicar tota una altra cosa.

Així, els casos d'espionatge que tenen a veure amb l'armada sueca i el trànsit no autoritzat de submarins per les seves aigües, amb

les costes de la Unió Soviètica / Rússia a tocar, és l'esquelet senzill sobre el qual, com un sastre curós, Mankell vesteix/basteix la decadència del seu personatge.

Amb una exposició meticulosa, Mankell no estalvia res al lector i tortura l'inspector Wallander amb bona part dels símptomes de la davallada que experimenta un cos humà quan el procés d'envelliment comença a ensenyar les urpes. No en té prou amb resseguir la vida quasi quotidiana d'un policia que, com s'acostuma a dir, ja no és el que era: amb una mena de crueltat que només s'explica com a fruit de la professionalitat, arro-

doneix els seus patiments amb les angoixes i les inseguretats pròpies de la condició en què el situa.

La sensació que es té entre mans un món que acaba s'incrementa, al llarg de la novel·la, amb el repàs general a què Mankell sotmet Wallander. Tot i que la novel·la acull el naixement de la néta de l'inspector –un fet que es pot veure com una mostra d'esperança en el futur si es té tendència a aquestes traduccions forassenyades–, els veritables companys de viatge del policia són els seus morts: una vegada i una altra, i una altra i una altra, Wallander té notícia de defuncions de companys d'escola, de

persones estimades, de col·legues... i la caracterització d'alguns dels personatges amb què manté contacte, els que Mankell no situa a les portes de la mort, no fan difícil pensar que més els valdria haver passat al que s'acostuma anomenar com a millor vida.

Si es dona crèdit a la llegenda urbana que atribueix als últims instants de la vida la capacitat de fer un viatge ultraràpid per l'existència pròpia, es pot pensar que, en certa manera, Wallander té unes 400 pàgines a la seva disposició per aconseguir el periple esmentat.

Tot plegat fa de *L'home inquiet* una novel·la que han de llegir els wallanderians i, també, una novel·la que pot agradar els que no ho són sempre que no n'emprenquin la lectura en períodes emocionals caracteritzats per la blanor.*

Ciència David Bueno

Ecologia i ecologisme a Catalunya

Lluís Cardona
Pagès Editors
Lleida, 2009
Preu: 15 euros
Pàgines: 148

Natura, entre la ciència i la política

Les persones vivim integrades a la natura, de la qual obtenim innumbrables beneficis i la qual, en conseqüència, modifiquem, a vegades amb resultats desastrosos. Per això parlem molt d'ecologia i de medi ambient, més que no en sabem, amb una barreja d'actituds frívoles i reverencials, i sovint confonem *ecologia* –una disciplina científica– amb *ecologisme* –un moviment sociopolític–. I els ecologistes són tractats, dependent de l'interlocutor, com un grup subversiu o com els portaveus d'una doctrina salvadora que ens ha de retornar a l'estat primigeni, en la línia de la sovint exaltada però completament fal·laç idea del *bon salvatge*,

aquell individu que viu en equilibri total amb la natura, que no ha existit ni podrà existir mai atès que la natura és extraordinàriament dinàmica i, per tant, radicalment oposada a qualsevol idea d'equilibri.

L'ecologisme va néixer dels coneixements científics sobre ecologia, però aviat se'n va començar a distanciar, cedint a vegades a impulsos essencialistes i anticientífics. I és que política i ciència usen mecanismes molt diferents –la política requereix fortes conviccions, oposades a l'escepticisme implícit a la ciència–, i també ho són els seus objectius –obtenir el poder per transformar la societat i conèixer objectivament el

món–. Per conèixer què són l'*ecologia* i l'*ecologisme*, Lluís Cardona ens ofereix *Ecologia i ecologisme a Catalunya*, un llibre lluït i rigorós que pot ser llegit lentament o devorat àvidament –com he fet jo– per qualsevol persona que vulgui ampliar els seus horitzons en ecologia i ecologisme, en ciència i política. Cardona és professor de les universitats de Barcelona i Pompeu Fabra, especialista en ecologia i gestió marina i autor de nombrosos treballs científics i de sis llibres de divulgació.

En aquest llibre ens explica els conceptes bàsics de l'ecologia i els orígens de la consciència ecològica i l'ecologisme, amb un capítol dedicat

al nostre país que dona títol al llibre, rebut la validesa d'alguns dels mites de l'ecologisme polític, com la idea que fins a la Revolució Industrial la natura no s'alterava o el famós però falsejat discurs del cabdill indi Seattle, i planteja la necessitat de retornar el protagonisme a la ciència a l'hora de tractar les qüestions mediambientals. Com diu a l'epíleg, “la millor manera de transmetre als altres la fascinació per la vida salvatge no és fent-los sentir culpables de futures catàstrofes, perquè la por i la culpa no són bons fonaments per construir el futur. Basta portar-los al camp i mostrar-los el vol flamejant d'un esbart de flamencs”.*